

Bilaga 6 till överenskommelse för gemensamt ansvar för hälso- och sjukvård i primärvården:

Beskrivning av lagens betydelse för målgrupper inom socialpsykiatri och LSS

Personer som bor i bostad med stöd av socialtjänstlagen (socialpsykiatri), SoL (SFS 2025:400).

Socialpsykiatri är ett aktivitetsinriktat stöd i vardagen där kommunen ansvarar för att initiera, planera och samordna en social insats för personer med psykisk funktionsnedsättning/sjukdom.

Insats: Boende, boendestöd och sysselsättning samt träfflokaler är i huvudsak de verksamheter som riktar sig till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Bostad: Bostad med särskild service enligt SoL är en permanent boendeform och utgörs vanligen av gruppboende eller serviceboende.

I både SoL och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) regleras socialtjänstens ansvar för att aktivt arbeta med samverkan för personer som omfattas av lagstiftningen, där även målgruppen för socialpsykiatri ingår.

Målgrupp: Bostad med särskild service SoL kan erbjudas vuxna personer, 18 år och äldre, som av psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin dagliga livsföring och därför behöver ett mer omfattande stöd än det som kan tillgodoses i ordinärt boende.

Målsättning: Den enskilde ska bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Stödet syftar till att ge möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Socialtjänsten ska med hänsyn till människans egna ansvar inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för de enskildas självbestämmanderätt och integritet.

Samordning: När den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med regionen upprätta en samordnad individuell plan, SIP, för att den enskildes samlade behov ska tryggas och samordnas och för att tydliggöra ansvar mellan lagstiftning enligt SoL och HSL inom kommunala primärvården och mellan regional primärvård och specialistvården.

Behov av hälso- och sjukvård: Patientens individuella behov och förmåga är avgörande för bedömningen av var hälso- och sjukvårdsinsatser ska ske, i bedömningen ska både fysisk och psykisk förmåga bedömas.

Vid omfattande behov hos den enskilde inom socialpsykiatri, ges hälso- och sjukvårdsinsats enligt uppdrag och den enskilde är då bedömd som en "hemsjukvårdspatient" och en konsultationstid ska då finnas för bedömning där behov av läkare finns. Kommunen svarar för insatser upp till sjuksköterskenivå.

När patienten inte kan uppsöka vårdcentral och behov enligt bedömning av läkarinsats finns, ansvarar regionen för att läkaren gör hembesök.

I läkarmedverkan från *primärvårdens läkare* gäller den för allmänmedicinska frågor och det normala åldrandets sjukdomar. Särskild konsultation kan också behövas med specialistvården gällande specifik medicinering och insatser, exempelvis; utgående från habilitering och psykiatri.

Personer som bor i bostad med särskild service för barn och ungdom och vuxna enligt (§ 9.8 och § 9.9) lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS (SFS, 1993:387).

Insats: För vuxna personer som omfattas av LSS finns insatsen bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Bostad: I förarbetena till LSS uttalas att huvudregeln är att undvika en institutionell miljö, vilket innebär att en bostad med särskild service för vuxna inte bör samlokaliseras med andra bostäder med särskild service eller daglig verksamhet. Bostad med särskild service för vuxna är en anpassad boendeform för personer med omfattande funktionsnedsättningar som behöver stöd i vardagen. Bostad med särskild service är den enskildes permanenta hem, där omvårdnad och fast bemanning ingår i insatsen. Det finns två former av bostad med särskild service för vuxna, gruppboende och serviceboende. Gruppboende är ett alternativ för de med så omfattande behov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal behövs. Serviceboende är ett mellanting mellan helt självständigt boende och boende i en gruppboende men där omfattande stöd från en fast personalgrupp kan ges. Gemensamt för båda boendeformerna är att omfattande stöd ska kunna ges dygnet runt. I en bostad med särskild service får den enskilde stöd, service och omvårdnad anpassat efter personens behov.

Målgrupp: Personer som tillhör personkretsen kan ha rätt till insatser enligt LSS. Det finns tre personkretsar i LSS, dessa är personer:

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Målsättning: Inriktningen för insatser enligt LSS är att främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet, så att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Verksamheten ska vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet. Den enskilde ska i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges.

Samordning: När den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med regionen upprätta en samordnad individuell plan, SIP, för att den enskildes samlade behov ska tryggas och samordnas och för att tydliggöra ansvar mellan lagstiftning enligt SoL och HSL inom kommunala primärvården och mellan regional primärvård och specialistvården. Insatser enligt LSS ska anpassas till mottagarens individuella behov och utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv.

Behov av hälso- och sjukvård: Patientens individuella behov och förmåga är avgörande för bedömningen av var hälso- och sjukvårdsinsatser ska ske, i bedömningen ska både fysisk och psykisk förmåga bedömas.

Härnösands
kommun

KRAMFORS
KOMMUN

Region
Västernorrland

Sollefteå
kommun

Sundsvalls
kommun

TIMRÅ KOMMUN

Ånge
kommun

ÖRNSKÖLDSEVIKS
KOMMUN

Vid omfattande behov hos den enskilde inom LSS, ges hälso- och sjukvårdsinsats enligt uppdrag och den enskilde är då bedömd som en "hemsjukvårdspatient" och en konsultationstid ska då finnas för bedömning där behov av läkare finns. Kommunen svarar för insatser upp till sjuksköterskenivå.

När patienten inte kan uppsöka vårdcentral och behov av läkarinsats bedöms finnas, ansvarar regionen för att läkaren gör hembesök.

I läkarmedverkan från *primärvårdens läkare* gäller det för allmänmedicinska frågor och det normala åldrandets sjukdomar, särskild konsultation kan också behövas med specialistvården gällande specifik medicinering och insatser, exempelvis; rehabilitering och psykiatri.